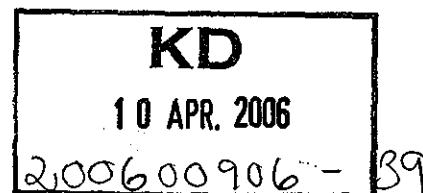

Kunnskapsdepartementet
Universitets – og høyskoleavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Oslo, 03.04.2006
Vår ref.: 06/269 -1
Deres 200600906 -/JGA

Høring – endring i forskrift om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene til å omfatte også helse – og sosialfagutdanningene

Generelt

Norsk Fysioterapeutforbund (NFF) er av den oppfatning at det er riktig og viktig at også helse – og sosialfagutdanningene omfattes av skikkethetsvurderinger.

NFF mener alt personell som er autorisert i helsepersonell lovens § 48 bør omfattes av forskriften. Vi er kjent med at flere av disse personellgruppene ikke har utdanning på høyskole eller universitetsnivå. NFF mener det kan utarbeides lignende skikkethetsvurderinger også ved disse andre utdanningsinstitusjonene; eventuelt ha en overordnet nasjonal skikkethetsvurderingsnemnd for disse utdanningene som ikke er på høyskole – universitetsnivå.

Ellers viser vi til tidligere innsendt høringssvar av 30.05. 2003

Kommentarer til enkelte paragrafer

§ 8 Behandling i skikkethetsnemnda

NFF stiller seg spørrende til om en slik økonomisk forpliktelse det her blir snakk om kan føre til at en sak ikke vil bli fulgt opp videre. Her gis studenten rett til å få utgifter til advokat eller annen talsperson dekket av institusjonen.

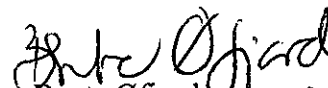
§ 10 Sentralt register

NFF savner her noen klare føringer for hvordan en vil sikre at informasjon i dette registeret vil bli slettet etter tre år.

Med vennlig hilsen
NORSK FYSIOTERAPEUTFORBUND

Tor Tvethaug
generalsekretær

Bente Øffjord
spesialrådgiver

Vedlegg: Tidligere høringssuttalelse av 30.05.2003

Kopi: UNIO

06/269-2

Utdannings- og forskningsdepartementet
v/Jeanette Gabriellson
Postboks 8119
0032 Oslo

Oslo, 30.05.2003
Vår ref.: b-03/1161/GT/021.13

Utkast til forskrift om skikkethetsvurdering i lærer-, helse- og sosialfagutdanninger i høgre utdanning

Norsk Fysioterapeutforbund, NFF, takker for tilsendt forskriftsutkast til høring.

Generelt

NFF støtter at det blir utarbeidet en forskrift om skikkethetsvurdering for helse- og sosialfagutdanningene. I den grad det er mulig å sikre seg mot uønsket adferd, er det et viktig skritt å innføre egen forskrift. NFF håper at forskriften blir gjort gjeldende for studentopptak høsten 2003.

Utdanningene som omfattes av forskriften, er alle universitets- eller høgskoleutdanninger. NFF mener at andre utdanninger som kvalifiserer til arbeid med de samme pasient-/klient-/brukergrupper, for eksempel hjelpepleiere og ambulanse arbeidere, også bør vurderes i forhold til skikkethet. Kiropraktorutdanning, som ikke er etablert i Norge, er et annet eksempel på en yrkesgruppe som ikke blir vurdert for skikkethet. Dersom dette ikke pålegges disse utdanningene, bør autorisasjonsmyndighetene få fullmakt til å innhente nødvendige opplysninger før det gis autorisasjon.

Kommentarer til enkelte paragrafer

§1 Skikkethetsvurdering/Definisjon

Når det blir klart at en student har problemer med å fullføre et studium innen de aktuelle utdanningene, støtter NFF at studenten får veiledning som synliggjør institusjonens oppfatning og hva som må til for å gjennomføre studiene. For å gi god veiledning, er det viktig at personalet ved institusjonene har nødvendige kunnskaper til fortløpende å foreta vurdering av studentenes skikkethet.

§2b Vurderingskriterier for helse- og sosialfagutdanningene

I merknaden opplyses det om at "kriteriene i bestemmelsene må suppleres med et skjønn, men for at en student skal anses å være ikke-skikket, må minst *ett* (uthevet av NFF) av forholdene beskrevet i kriteriene...."

Det ligger til rette for stor grad av skjønn i samtlige kriterier, men NFF finner i pkt. f, (studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle), at lite annet enn skjønn ligger til grunn for kriteriet. NFF mener at

dette kriteriet ikke alene kan danne grunnlag for skikkethetsvurdering. Dette punktet er også det eneste som ikke er omtalt under merknaden.

At voldshandlinger som skjer i fritiden bare kan vektlegges dersom handlingen ”er av en slik art eller et slikt omfang at det er trolig at studenten vil kunne reagere voldelig i *det aktuelle yrket*”, tilsier særlig aktsomhet når slik opptreden er kjent.

§ 3 *Informasjon til studentene*

NFF støtter at det gis generell informasjon til studentene ved studiestart fremfor individuell informasjon der kunnskap om uønsket væremåte er kjent og at institusjonene kan utforme egne, interne retningslinjer for informasjon.

§ 4 *Skikkethetsnemnd*

Skikkethetsnemnda oppnevnes av institusjonens styre for tre år av gangen. Det er foreslått at nemnda skal bestå av ni representanter, dvs. en økning på to i forhold til tidligere forskrift. Dersom tanken med utvidelsen er at representantene fra praksisfeltet samt faglærerne skal rekrutteres fra både lærer- og helseområdet, er økningen forståelig. Ni medlemmer er likevel en stor gruppe. NFF mener at antallet kan reduseres til syv ved å oppnevne kun to medlemmer som representerer fra hvert sitt område på samme måte som faglig leder og studieleder forutsatt at de som oppnevnes har god kjennskap til utdanningene. Skikkethetsvurdering er ikke direkte knyttet til fagspesifikk yrkesutøvelse.

§ 5 *Institusjonsansvarlig*

NFF støtter at en ansatt ved institusjonen oppnevnes som institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen og at vedkommende skal ha ansvar for opplæring i skikkethetsvurdering på institusjonen samt informasjon om skikkethetsvurdering til studentene. NFF er imidlertid ikke enig i at institusjonsansvarlig kan oppnevnes blant skikkethetsnemndas medlemmer. Vedkommende skal ha ansvar for kontakten med studenten, vurdere tvilsmeldinger og fremme saken for behandling i skikkethetsnemnda dersom veiledning og oppfølging ikke ”medfører den nødvendige endring og utvikling hos studenten”. For ikke å påvirke nemndas behandling og innstilling, skal institusjonsansvarlig kun vurdere og utrede forholdet. NFF er av den oppfatning at ”nøytralitet” er bedre ivaretatt dersom institusjonsansvarlig *ikke* er representert i nemnda.

§ 6 *Tvilsmelding*

NFF støtter at alle som er i kontakt med studenten skal kunne levere inn tvilsmelding og at det ikke er anledning til å være anonym vis á vis studenten eller behandlende instanser.

§ 8 *Behandling i skikkethetsnemnda*

NFF støtter at studenten skal få anledning til å legge frem sine synspunkter for nemnda før behandling.

§ 9 *Behandling i styret*

NFF mener at med de nyanseringene som fremgår av Universitets- og høyskoleloven, paragraf 42b nr. 3 og 4, er studenten ivaretatt. Det bør kunne utstedes dokumentasjon for den del av undervisningen studenten har avlagt eksamen i.

Videre er NFF enig i at utestenging fra studiet på grunn av uskikkethet må medføre krav om ny søknad om opptak dersom det er aktuelt etter at utestengingsperioden er over.

§ 10 Sentralt register

NFF støtter opprettelsen av et sentralt register over studenter som er utestengt på grunn av uskikkethet. Videre at registeret kun inneholder faktaopplysninger om studenten samt omfang og tidsbegrensning og ikke bakgrunn for utestengningen.

Norsk Fysioterapeutforbund ser frem til ikrafttreden av forskriften høsten 2003.

Med vennlig hilsen

Anne Lexow
forbundsleder

Grete Treider
spesialrådgiver

Med vennlig hilsen
NORSK FYSIOTERAPEUTFORBUND

«Underskrift»
«Tittel»

06/269

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

MOTTATT

- 6 MARS 2006

Vigdis

Se egen liste over høringsinstanser

Unio 5 april / 1-4
4. Høgskolene.

(fab)

Deres ref

Vår ref
200600906-/JGA

Dato
28.02.2006

Høring - endring i forskrift om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene til å omfatte også helse- og sosialfagutdanningene

Kunnskapsdepartementet sender på høring forslag om endring i forskrift om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene, slik at forskriften utvides til å omfatte også helse og sosialfagutdanninger.

Bakgrunn

Med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 4-10 kan Kongen fastsette at i enkelte utdanninger skal institusjonen vurdere om den enkelte student er skikket for yrket. Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet. I dag er det kun fastsatt forskrift om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene.

I april 2003 sendte departementet ut et forslag til forskrift om skikkethetsvurdering i lærer-, helse- og sosialfagutdanninger i høyere utdanning. Høsten 2003 orienterte departementet om at en utsatte en utvidelse av ordningen.

Departementet har i ettertid mottatt en rekke enkeltsaker og innspill fra studenter og institusjoner, som viser at det er både ønsker og behov for å utvide ordningen med skikkethetsvurdering til å omfatte også helse- og sosialfagutdanningene.

Departementet sender derfor et høringsforslag som i hovedsak tilsvare det forslaget som ble sendt på høring i 2003. Bakgrunnen for at forslaget sendes på ny høring er at det har gått nærmere tre år siden dette sist var gjenstand for høring, og at det har vært behov for å foreta enkelte mindre justeringer som følge av endringer i forbindelse med Kvalitetsreformen i høyere utdanning. Det er fastsatt en redusert høringsfrist - seks uker - dette med bakgrunn i at forslaget allerede har vært på høring, og fordi det er

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse
Akersg. 44

Telefon 22 24 90 90*
postmottak@kd.dep.no
Internett kd.dep.no

Universitets- og høyskoleavdelingen
Telefon 22 24 77 01
Telefaks 22 24 27 33

Saksbehandler
Jeanette Gabriellson
22 24 76 55

ønskelig at ordningen kan innføres fra høsten 2006.

Alternativer til skikkethetsvurdering

Departementet gjør spesielt oppmerksom på merknaden til § 1 i forslaget: *"Muligheten til å vurdere en student som ikke skikket etter en særskilt skikkethetsvurdering må bare benyttes i helt spesielle tilfeller, når andre formelle og uformelle virkemidler underveis i studiet som skal sikre at bare studenter som oppfyller kravene får vitnemål, ikke har avhjulpet situasjonen. /—/ Det viktigste virkemidlet ligger i selve studiet; studenten kan stryke i fag eller praksis."*

Videre følger det av lov om universiteter og høyskoler § 4-8 annet ledd at: *"En student som grovt klanderverdig har opptrådt på en slik måte at det er skapt fare for liv eller helse for pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre som studenten har å gjøre med som del i klinisk undervisning eller praksisopplæring, eller som gjør seg skyldig til grove brudd på taushetsplikt eller i grovt usømmelig opptreden overfor disse, kan etter vedtak av styret selv eller institusjonens klagenemnd, jf. § 5-1, utestenges fra studiet i inntil tre år. Institusjonen skal informere Sosial- og helsedirektoratet om utestenging etter dette alternativ når det gjelder studenter som følger utdanninger som kan utløse rett til autorisasjon etter helsepersonelloven § 48 første ledd."* Vi minner også om bestemmelsene om bortvisning og utestenging ved grovt forstyrrende opptreden og ved fusk ved eksamen, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4-8 første ledd.

Nærmere om forskriften

Departementets utkast til forskrift om skikkethetsvurdering i lærer-, helse- og sosialfagutdanninger i høyere utdanning bygger i hovedsak på gjeldende forskrift av 10. oktober 2005 nr. 1193 om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene, med noen mindre endringer og tillegg. Endringer og tillegg er markert med kursiv. I vedlagte høringsforslag er det gjort tekniske endringer i forhold til ny lov om universiteter og høyskoler, som trådte i kraft 1. august 2005. Det er ikke gjort realitetsendringer i forslaget i forhold til de uttalelser departementet mottok ved høringsrunden i 2003.

Vurderingskriterier for helse- og sosialfagutdanningene er lagt inn i ny § 2 b, og bygger på et utkast til kriterier for skikkethetsvurdering som departementet ba det tidligere Norgesnettrådets sekretariat om å utarbeide. Det er ingen endringer i vurderingskriteriene for lærerutdanningen (jf. § 2 a i utkastet).

Departementet er opptatt av at forskriften skal være så brukervennlig som mulig, og ber særlig om kommentarer dersom enkelte paragrafer fremstår som uklare. De høringsinstanser som har vært brukere av forskrift om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene bes spesielt om å komme med innspill basert på sine erfaringer.

Departementet ønsker høringsinstansenes synspunkter på hvilke helse- og sosialfagutdanninger som bør omfattes av forskriften. Hvilke utdanninger som skal omfattes av forskriften fastsettes av Kongen, jf. § 4-10 første ledd i lov om universiteter

og høyskoler. At lærerutdanningene skal omfattes av forskriften er senest fastsatt ved Kongelig resolusjon 7. oktober 2005, jf. *forskrift 7. oktober 2005 nr. 1109 om hvilke utdanninger som skal omfattes av skikkethetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10.*

Departementet foreslår at følgende nye utdanninger omfattes av forskriften:

- Audiograf (audiolog)	- Ortopediingeniør
- Barnevernspedagog	- Psykolog
- Bioingeniør	- Radiograf
- Ergoterapeut	- Sosionom
- Farmasøyt (inkludert reseptar)	- Sykepleier
- Fysioterapeut	- Tannlege
- Jordmor	- Tannpleier
- Klinisk ernæringsfysiolog	- Tanntekniker
- Lege	- Vernepleier
- Optiker	

Departementet tar sikte på at forskriften skal tre i kraft høsten 2006. Institusjonene må derfor informere studentene om at det er foreslått en slik utvidelse av ordningen, jf. § 3 i utkast til forskrift. Institusjonene må videre være forberedt på et arbeid i forbindelse med utvidelse av skikkethetsnemnd og oppnevning av institusjonsansvarlig, jf. §§ 4 og 5.

Høringsuttalelser må være departementet i hendene senest **tirsdag 11. april 2006.**

Med hilsen

Rolf E. Larsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Lars Vasbotten
avdelingsdirektør

Vedlegg

HØRINGSINSTANSER

Departementene

Universiteter og høyskoler

Datatilsynet

Universitets- og høyskolerådet

Nettverk for private høyskoler

NOKUT

Sosial- og helsedirektoratet

Studentorganisasjonene

Studentsamskipnadene

Voksenopplæringsforbundet

Fylkesmennene v/Helseavdelingene og Utdanningsavdelingene

Statens helsetilsyn

Statens lånekasse for utdanning

Stortingets ombudsmann for forvaltningen

Samordna opptak

Arbeidsgiverorganisasjonene

Arbeidstakerorganisasjonene

Forslag til Forskrift om endringer i Forskrift 10. oktober 2005 nr. 1193 om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet — med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 4-10 sjette ledd.

Endring av forskriftens tittel:

Forskrift om skikkethetsvurdering i lærer-, helse- og sosialfagutdanninger i høyere utdanning

§ 1 Skikkethetsvurdering/Definisjon

Skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer, *eller som helse- eller sosialpersonell*. En student som utgjør en mulig fare for barnehagebarns og elevers, *eller klienters og pasienters liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet* er ikke skikket for yrket.

Det følger av forskrift 7. oktober 2005 nr. 1109 om hvilke utdanninger som skal omfattes av skikkethetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10, at løpende skikkethetsvurdering av alle studenter skal foregå gjennom hele studiet ved følgende utdanninger:

1. førskolelærerutdanning,
2. allmennlærerutdanning,
3. faglærerutdanning,
4. yrkesfaglærerutdanning,
5. praktisk-pedagogisk utdanning,
- 6—,
- 7—,
- 8—, osv.

Kommentar til § 1 annet ledd: Hvilke utdanninger som skal omfattes av skikkethetsvurdering etter § 4-10 i lov om universiteter og høyskoler fastsettes av Kongen i en særskilt forskrift. Av høringsbrevet følger departementets forslag til hvilke ytterligere utdanninger som skal omfattes av skikkethetsvurdering.

Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Forvaltningslovens regler om saksbehandling kommer til anvendelse ved særskilt skikkethetsvurdering

Merknader til § 1:

Institusjonene skal foreta en helhetsvurdering av en students faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som lærer, eller som helse- eller sosialpersonell. Skikkethetsvurdering er et av de virkemidler institusjonen har til rådighet når de skal foreta denne helhetsvurderingen. Muligheten til å vurdere en student som ikke skikket etter en særskilt skikkethetsvurdering må bare benyttes i helt spesielle tilfeller, når andre formelle og uformelle virkemidler underveis i studiet som skal sikre at bare studenter som oppfyller kravene får vitnemål, ikke har avhjulpet situasjonen. Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for det aktuelle yrket (jf. § 4-10 annet ledd i universitets- og høyskoleloven).

Det viktigste virkemiddelet ligger i selve studiet; studenter kan stryke i fag eller praksis. I praksisopplæringen skal studentene ha veiledning og oppfølging. Studenter som viser at de ikke behersker praksissituasjonen, vil som hovedregel stryke i praksisdelen av utdanningen.

Dersom utdanningsinstitusjonen ser at en student ikke vil *ha mulighet for*, eller vil ha store problemer med å fullføre lærer-, *helse- eller sosialfagutdanningen*, bør studenten få *veiledning* om dette og eventuelt rådes til å avbryte utdanningen.

En student som under praksisopplæring har opptrådt grovt klanderverdig på en måte som har skapt fare for *barnehagebarns, elevers, klienters, pasienters eller andres* liv eller helse, kan etter universitets- og høyskoleloven § 4-8 annet ledd utestenges fra studiet i inntil 3 år. I tillegg er det bestemmelser om bortvisning og utestenging ved grovt forstyrrende opptreden og ved fusk ved eksamen.

For *enkelte* studier der studentene kommer i kontakt med pasienter, klienter, barnehagebarn, elever eller andre, kan det etter universitets- og høyskoleloven § 4-9 kreves politiattest ved opptak. Anmerkninger på politiattesten kan føre til utestenging fra praksisopplæring eller klinisk undervisning. Det er fastsatt i forskrift hvilke studier som omfattes av denne bestemmelsen, hvilke straffbare forhold som kan føre til utestenging og saksbehandlingsregler.

Den løpende skikkethetsvurderingen skal foregå gjennom hele studietiden. En av grunnene til dette er hensynet til *barnehagebarn, elever, klienter og pasienter* som studentene er i kontakt med i praksis. Den enkelte students skikkethet skal vurderes løpende både i den teoretiske og den praktiske delen av studiet. Det er institusjonens ansvar å sørge for at de ansatte ved *lærer-, helse- og sosialfagutdanningene* har den nødvendige kunnskap og kompetanse til å kunne foreta en løpende vurdering av studentenes skikkethet.

Den særskilte skikkethetsvurderingen begynner med at en innlevert tvilmelding blir behandlet av institusjonsansvarlig *for skikkethetsvurdering, jf. § 5*. Institusjonsansvarlig *for skikkethetsvurdering* utreder saken og utarbeider eventuelt et utvidet veiledningsopplegg. Hvis utvidet veiledning ikke anses å være egnet til å hjelpe studenten, eller gjennomført utvidet veiledning ikke har medført den nødvendige endring og utvikling hos studenten, går saken til behandling i skikkethetsnemnda. Skikkethetsnemnda innstiller til styret selv *eller institusjonens klagenemnd*, som fatter vedtak om studenten er skikket og eventuelt om utestenging. *Den felles klagenemnda for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler §§ 4-7 til 4-10* er klageinstans for styrets/*klagenemndens* vedtak. Ved saksbehandlingen i forbindelse med særskilt skikkethetsvurdering, skal forvaltningslovens regler om habilitet, taushetsplikt, forhåndsvarsling, utredningsplikt, dokumentinnsyn, begrunnelse osv. følges.

§ 2a Vurderingskriterier for lærerutdanningene

Kriterier ved vurderingen av om en student er skikket er:

- a) studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg og til å lede læringsprosesser for barn og unge i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet.
- b) studenten viser manglende vilje eller evne til å ha oversikt over hva som foregår i en barnegruppe eller klasse og ut fra dette skape et miljø som tar hensyn til barn og unges sikkerhet og deres psykiske og fysiske helse.
- c) studenten unnlater å ta ansvar som rollemodell for barn og unge i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet.
- d) studenten viser manglende vilje eller evne til å kommunisere og samarbeide med barn, unge og voksne.
- e) studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser.
- f) studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i lærerstudiet.
- g) studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.

§ 2b Vurderingskriterier for helse- og sosialfagutdanningene

Kriterier ved vurderingen av om en student er skikket er:

- a) *studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse og respekt for brukere, klienter eller pasienter.*
- b) *studenten viser manglende vilje eller evne til å samarbeide og til å etablere tillitsforhold og kommunisere med brukere, klienter, pasienter, pårørende og samarbeidspartnere.*
- c) *studenten viser truende eller krenkende atferd i studiesituasjonen eller overfor brukere, klienter eller pasienter.*
- d) *studenten misbruker rusmidler eller tilegner seg ulovlige medikamenter i studietiden.*
- e) *studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser.*
- f) *studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle.*
- g) *studenten viser uaktsomhet og manglende ansvarlighet som kan medføre risiko for skade av klienter eller pasienter.*
- h) *studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.*

Merknader til § 2a og § 2b:

En vurdering av en students skikkethet vil være en sammensatt vurdering. Kriteriene i bestemmelsen må suppleres med et skjønn, men for at en student skal anses å være ikke-skikket, må minst ett av forholdene beskrevet i kriteriene foreligge i en slik grad at studenten ikke er skikket til å ha det ansvar for barnehagebarn og elever, eller klienter og pasienter som læreryrket respektive helse- og sosialarbeidet innebærer.

Som hovedregel vil de forhold som vurderes knytte seg til selve studiesituasjonen. Forhold eller hendelser som ligger utenfor studiesituasjonen, kan bare tillegges vekt i den grad de har, eller må antas å kunne ha innvirkning på

hvordan studenten vil utføre oppgavene som *lærer, eller som helse- eller sosialpersonell*. For eksempel kan voldshandlinger som har skjedd på fritiden bare vektlegges hvis de er av en slik art eller et slikt omfang at det er trolig at studenten vil kunne reagere voldelig i *det aktuelle yrket*. En students rasistiske holdninger kan bare tillegges vekt hvis han/hun gir uttrykk for sine holdninger gjennom ord eller handling på én slik måte at det må antas å ha betydning for *utøvelsen av yrket*.

I utgangspunktet vil forhold som er knyttet til selve praksisperioden ikke alene kunne føre til at studenten blir vurdert som ikke skikket, dersom studenten har bestått praksisperioden. Men slike forhold kan være momenter som blir tillagt vekt i en vurdering av studentens skikkethet. På samme måte vil det at man blir midlertidig utestengt etter universitets- og høyskoleloven § 4-8 ikke i seg selv innebære at studenten ikke er skikket. Det avgjørende må være om forholdet vil være egnet til å hindre studenten i en tilfredsstillende utøvelse av *det aktuelle yrket*.

Ved vurderingen av ulike momenter må det legges vekt på hvor langt studenten er kommet i studiet, og hvorvidt læring og utvikling i det videre studiet kan tenkes å gjøre studenten skikket til *det aktuelle yrket*.

Merknader til § 2b:

a) Gjelder konkret atferd, ved mangel på omtanke og empati ovenfor svakstilte grupper. Jf. helsepersonelloven § 4.

b) For å oppnå gode behandlingsresultater i helse- og sosialsektoren kreves det samarbeid som omfatter vilje og evne til aktiv deltakelse. Jf. helsepersonelloven § 4.

c) Gjelder ulike fysiske og psykiske overgrep som for eksempel seksuelle overgrep.

d) Her tenkes det for eksempel på forhold som viser at studenten i kontakt med klienter eller pasienter opptrer uansvarlig og ukritisk p.g.a. rusmisbruk.

Helsepersonelloven § 8 krever "pliktmessig avhold", og det står i loven at helsepersonell ikke skal innta alkohol eller andre rusmidler i arbeidstiden. Tyveri av medikamenter alene eller i kombinasjon med rusmisbruk er adferd som bør bringes inn for skikkehetsnemnd.

e) Gjelder adferd i og utenfor studiet som er uforenlig med fremtidig yrkesutøvelse. Kan for eksempel gjelde psykisk sykdom (jf. helsepersonelloven § 57 – uegnet p.g.a. alvorlig sinnslidelse, psykisk svekkelse).

g) Uforsvarlig virksomhet gir grunn for tilbakekallelse av autorisasjon (jf. helsepersonelloven § 57), og grov uaktsomhet i studietiden bør føre til vedtak om ikke skikket for yrket. Her tenkes spesielt på yrker som krever stor nøyaktighet og aktpågivenhet.

§ 3 Informasjon til studentene

Ved studiestart skal institusjonen sørge for at alle studentene får informasjon om skikkehetsvurderingen og hva den innebærer.

Merknader til § 3:

Dette er en presisering av den alminnelige veiledningsplikten institusjonen har etter forvaltningsloven, jf. forvl. § 11.

§ 4 Skikkethetsnemnd

Styret selv skal oppnevne en skikkethetsnemnd. Nemnda skal bestå av:

- en faglig leder for avdeling/fakultet for lærerutdanningen, eller for helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon
- en faglig studieleder for lærerutdanningen, eller for helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon
- to representanter fra praksisfeltet [Kommentar: Økt med én.]
- to faglærere [Kommentar: Økt med én.]
- to studentrepresentanter
- en ekstern representant med juridisk embetseksamen.

[Kommentar: Punktet "en ekstern representant oppnevnt av Statens utdanningskontor" utgår.]

Medlemmer oppnevnes for 3 år av gangen. Studentrepresentantene oppnevnes for ett år. Leder for avdeling/fakultet eller tilsvarende organisatorisk nivå er nemndas leder, og sitter i nemnda i den perioden han/hun er valgt til eller tilsatt som leder for avdeling/fakultet eller tilsvarende.

Minst to tredjedeler av nemndas medlemmer skal være tilstede ved saksbehandlingen.

Merknader til § 4:

Når forskriften sier at "styret selv" skal oppnevne skikkethetsnemnd innebærer det at det ikke er adgang for styret til å delegerer sin avgjørelsesmyndighet til andre organer ved institusjonen, jf. universitets- og høyskoleloven §§ 8-2 og 9-1.

Hver institusjon skal bare ha en skikkethetsnemnd. Ved institusjoner hvor lærer-, helse- og sosialfagutdanningene er spredt på flere avdelinger/fakulteter eller tilsvarende, bør styret sørge for å få en bredest mulig representasjon ved oppnevningen, men styret må også vektlegge at de som oppnevnes fra institusjonen har god kjennskap til disse utdanningene. Hvis lærerutdanningen eller helse- og sosialfagutdanningene ikke er organisert i en avdeling, enhet eller fakultet, må styret oppnevne personer som har tilsvarende funksjoner som leder for avdeling/fakultet eller tilsvarende og studieleder ved institusjonen. Styret må holde seg innenfor de rammene denne bestemmelsen trekker opp for nemndas sammensetning.

Det skal ikke velges vararepresentanter for medlemmene i nemnda. Departementet antar at det er relativt få saker som vil behandles i skikkethetsnemnda, og det er derfor ønskelig at nemndas medlemmer selv er tilstede ved saksbehandlingen for å bygge opp kompetanse og erfaring. Det er adgang for styret til å oppnevne medlem av nemnda til ny periode.

Et medlem av nemnda er ikke inhabil selv om han/hun har hatt kontakt med studenten saken dreier seg om i løpet av studiet. Som nevnt i § 1 kommer forvaltningslovens regler til anvendelse, herunder fvl. § 6 om habilitetskrav. Dette innebærer at et medlem av nemnda er inhabil hvis det foreligger forhold som nevnt i fvl. § 6 første ledd bokstav a - e. Den som melder tvil, regnes ikke som part i saken, og vil derfor ikke være inhabil etter regelen i fvl. § 6 første ledd bokstav a. Hvis det

foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til et medlems upartiskhet, skal medlemmet ikke delta i saksbehandlingen, jfr. fvl. § 6 andre ledd.

§ 5 Institusjonsansvarlig

Styret oppnevner *en ansatt ved institusjonen* som institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen. Institusjonsansvarlig kan oppnevnes blant skikkethetsnemndas medlemmer.

Merknader til § 5 :

Styret, eller det organ ved institusjonen styret delegerer myndighet til, oppnevner *en ansatt ved institusjonen* som skal fungere som institusjonsansvarlig.

Vedkommende bør velges ut fra personlige kvalifikasjoner og ha god kjennskap til praktisk lærerarbeid, og/eller *praktisk helse- og sosialarbeid*, gjerne med et arbeidsområde som omfatter veiledning av studenter. Den institusjonsansvarlige har ansvar for behandling av tvilmeldinger før behandling i skikkethetsnemnda, men institusjonen kan bestemme at institusjonsansvarlig også skal ha ansvar for opplæring i skikkethetsvurdering på institusjonen og informasjon om skikkethetsvurdering til studentene.

§ 6 Tvilmelding

Tvil om en students skikkethet meldes skriftlig til institusjonsansvarlig. Den som leverer tvilmelding, regnes ikke som part i saken.

Tvilmeldinger som er åpenbart ugrunnet skal ikke behandles av institusjonsansvarlig.

Merknader til § 6 :

Alle som er i kontakt med studenten kan levere inn tvilmelding. I de fleste tilfeller vil det være faglærere eller øvingslærere som finner grunn til å levere tvilmelding, men også studenter og administrativt ansatte ved institusjonen har adgang til å levere tvilmeldingen. Institusjonsansvarlig skal ikke behandle innleverte tvilmeldinger som er åpenbart ugrunnet.

Den som leverer tvilmelding, har ikke adgang til å være anonym i forhold til institusjonsansvarlig, skikkethetsnemnda, styret eller studenten det er reist tvil om. Anonyme tvilmeldinger skal ikke behandles videre.

§ 7 Behandling hos institusjonsansvarlig

Studenten skal varsles skriftlig om at det foreligger begrunnet tvil om vedkommendes skikkethet. Institusjonsansvarlig skal innkalle studenten til vurderingssamtale, og sørge for at saken blir så godt opplyst som mulig. Studenten skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning med mindre det er åpenbart at slik oppfølging ikke er egnet til å hjelpe studenten. Praksisperioder kan utsettes til etter at utvidet veiledning er avslutet.

Fra vurderingssamtalen skal det lages skriftlig referat, som inneholder en beskrivelse av saksforholdet og eventuelle planer for utvidet oppfølging og veiledning av studenten.

Hvis utvidet oppfølging og veiledning ikke medfører den nødvendige endring og utvikling hos studenten, skal institusjonsansvarlig fremme saken for skikkethetsnemnda.

Merknader til § 7:

Formålet med vurderingssamtalen er å utrede saken og la studenten få presentere sin side av saken. På dette nivået har studenten ikke rett til å få dekket utgifter til advokat eller annen talsperson av institusjonen, men studenten bør få ta med seg en talsperson til vurderingssamtalen dersom han/hun ønsker det.

Institusjonsansvarlig bestemmer hvem som skal delta på møtet, alternativt kan institusjonen lage interne retningslinjer om dette.

Hovedregelen er at studenten skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning. Det er bare i saker hvor dette åpenbart ikke er egnet til å gjøre studenten skikket at dette kan unnlates. Institusjonsansvarlig, eller den han/hun delegerer til, skal sørge for at plan for utvidet oppfølging og veiledning blir gjennomført. Alternativt kan institusjonen lage interne retningslinjer for dette arbeidet.

Institusjonsansvarlig skal utrede saken før den fremmes for skikkethetsnemnda, men han/hun skal ikke komme med en innstilling til nemnda.

§ 8 Behandling i skikkethetsnemnda

Saker som fremmes for skikkethetsnemnda skal følges av all skriftlig dokumentasjon i saken. Nemnda skal utrede saken ytterligere dersom det er nødvendig.

Studenten skal varsles i god tid om tidspunktet for møtet, og gjøres kjent med sakens opplysninger. Studenten skal ha mulighet til å legge frem sine synspunkter for nemnda før møtet.

Nemnda lager en innstilling til styret eller institusjonens klagenemnd med en vurdering av hvorvidt studenten er skikket eller ikke, hvorvidt studenten bør utestenges fra *den aktuelle utdanningen*, samt lengden på utestengingsperioden og eventuelle vilkår for at studenten skal få gjenoppta *utdanningen*. Vedtak om innstilling fattes med to tredels flertall.

Merknader til § 8:

Fra og med dette trinnet i saksbehandlingen har studenten rett til å få utgifter til advokat eller annen talsperson dekket av institusjonen, jfr. universitets- og høyskoleloven § 4-10 femte ledd.

Dokumentasjon som skal følge saken til skikkethetsnemnda er tvilsmelding om studenten, referat fra vurderingssamtaler med studenten, opplysninger om hvordan institusjonen har fulgt opp og veiledet studenten og andre skriftlige opplysninger i saken. Nemnda kan be om ytterligere dokumentasjon dersom den mener det er nødvendig.

For studentens adgang til å gjøre seg kjent med sakens opplysninger gjelder de begrensninger som følger av forvaltningslovens §§ 18 og 19.

§ 9 Behandling i styret/institusjonens klagenemnd

På bakgrunn av skikkethetsnemndas innstilling fatter styret selv eller institusjonens klagenemnd vedtak om at en student ikke er skikket etter reglene i lov om universiteter og høyskoler § 4-10 tredje ledd og fjerde ledd. Det skal ikke utstedes vitnemål for den aktuelle utdanningen til en student som er funnet ikke-skikket.

Hvis en student som er funnet ikke-skikket skal utestenges fra lærer-, helse- eller sosialfagutdanningen, skal det fattes særskilt vedtak om dette. Studenten kan utestenges fra utdanningen i inntil 3 år. Ved kortere utestenging kan styret eller institusjonens klagenemnd stille vilkår som må være oppfylt før utdanningen gjenopptas.

Vedtak om utestenging skal opplyse studenten om at han/hun ikke kan søke eller ta imot plass ved andre lærerutdanninger, respektive helse- eller sosialfagutdanninger, i utestengingsperioden og at han/hun må søke nytt opptak dersom lærer-, helse- eller sosialfagutdanningen skal gjenopptas etter utestengingsperioden.

Merknader til § 9:

Etter universitets- og høyskoleloven § 4-10 tredje ledd skal vedtak om at en student ikke er skikket og vedtak om utestenging treffes i to separate vedtak. Begrunnelsen for dette er at det unntaksvis kan forekomme at de forhold som gjør en student ikke skikket for læreryrket eller for helse- eller sosialarbeid, er av en slik karakter at hun eller han fortsatt må karakteriseres som i stand til å fullføre en eller flere studieenheter i lærer-, helse- eller sosialfagutdanningen, eller til å utøve andre yrker der studieenheter fra lærer-, helse- eller sosialfagutdanningen gir en god bakgrunn. Det kan også forekomme at manglende skikkethet for yrket er forårsaket av f.eks. en ulykke eller sykdom som er oppstått i studietiden, eller forholdet kan være av midlertidig karakter. I slike situasjoner kan det være rimelig at studenten gis anledning til å fullføre studiet, dersom han eller hun ønsker det. Dette gjelder særlig dersom de forhold som forårsaker ikke-skikkethetsvurderingen oppstår sent i studiet. Det skal derfor fattes særskilt vedtak dersom studenten i tillegg til vedtak om ikke-skikkethet i forhold til læreryrket, eller til helse- eller sosialarbeid også skal utestenges fra å avlegge eksamen i enkeltfag eller hele utdanningen mot sin vilje. Et aktuelt alternativ kan være å begrense utestengingen til å omfatte praksisperioden. Det normale vil imidlertid være at de forhold som fører til et vedtak om ikke-skikkethet vil være såpass alvorlige og vedvarende at det ikke er rimelig å la vedkommende fullføre utdanningen.

Hvis manglende skikkethet for yrket er forårsaket av forhold som styret antar er av forbigående art, kan det i vedtaket bestemme en utestengingsperioden som er kortere enn 3 år. Studenten skal ikke utestenges for en lengre periode enn det som er nødvendig sett i forhold til årsaken til at studenten er vurdert som ikke-skikket.

Styret kan sette vilkår som må være oppfylt for at studenten skal få gjenoppta *utdanningen* etter kortere tid enn 3 år. Slike vilkår kan bestå i at studenten gjennomgår behandling, fremlegger legeattest eller lignende.

Hvis en student ønsker å gjenoppta utdanningen etter utestengingsperioden må han/hun søke opptak. Studenten har rett til fritak for tidligere avlagte eksamener etter reglene i universitets- og høyskoleloven § 3-5. Studenten skal ha de samme rettigheter og plikter som andre studenter. Hvis det etter en tid oppstår tvil om studentens skikkethet skal det foretas en ny særskilt skikkethetsvurdering etter reglene i denne forskriften, uavhengig av den tidligere skikkethetsvurderingen.

Hvis en student som er vurdert som ikke skikket fullfører fagene i *lærer, helse- eller sosialfagutdanningen*, skal det ikke utstedes vitnemål. Studenten har krav på å få utstedt en karakterutskrift, jfr. universitets- og høyskoleloven § 3-11 annet ledd. Det bør fremgå av karakterutskriften at den ikke er å likestille med et vitnemål fra *den aktuelle utdanningen*.

Vedtak om at en student ikke er skikket og om utestenging, treffes med minst to tredels flertall, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-10 fjerde ledd. Styret/institusjonens klagenemnd kan vektlegge oppslutningen bak skikkethets nemndas innstilling når de skal fatte vedtak. Vedrørende utredningsplikt er det opp til styret/institusjonens klagenemnd å vurdere hva de mener er nødvendig for at saken skal være så godt opplyst som mulig, jf. § 17 fol.

§ 10 Sentralt register

Når det er fattet vedtak om at en student ikke er skikket, skal opplysninger om studentens navn og *personnummer*, og omfang og tidsbegrensning av en eventuell utestenging sendes til Samordna opptak, som vil opprette et sentralt register. Hvis vedtak blir omgjort etter klage, skal det sendes melding til Samordna opptak om dette.

Opplysningene i det sentrale registeret skal slettes etter tre år fra styrets vedtak om at en student ikke er skikket, eller dersom særskilt vedtak om utestenging er fattet, når utestengingsperioden er over.

Merknader til § 10:

Av hensyn til personvernet skal det opprettes et sentralt register. Registeret skal administreres av Samordna opptaka (SO). Registeret skal bare inneholde opplysninger om studentens navn og *personnummer*, og omfang og tidsbegrensning av en eventuell utestenging. Det er bare SO som skal ha tilgang på opplysninger i det sentrale registeret. SO vil sammenholde opplysningene i registeret med søknader om opptak til *lærer, helse- og sosialfagutdanningen* og annullere søknader fra utestengte studenter før søkerdata blir distribuert til institusjonene.

Institusjonene må sørge for at de har konsesjon fra Datatilsynet til å registrere vedtak om ikke skikkethet vedrørende sine egne studenter. *Opplysninger om et slikt*

vedtak skal slettes tre år fra styrets vedtak om at en student ikke er skikket, eller dersom særskilt vedtak om utestenging er fattet, når utestengingsperioden er over.

§ 11 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. august 2006.

Merknader til § 11:

Denne forskriften gjelder alle studenter på *lærer-, helse- og sosialfagutdanninger fastsatt av Kongen, jf forskriftens § 1 og forskrift 7. oktober 2005 nr. 1109 om hvilke utdanninger som skal omfattes av skikketshetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10* både de som begynner utdanningen *høsten 2006*, og de som allerede er i gang med utdanningen. Institusjonen må sørge for at de studentene som allerede er i gang med utdanningen får informasjon om lovendringen og den nye forskriften *senest* ved semesterstart.